

Rule of Law in Poland - spotkanie robocze z Komisją Europejską

Adw. Bartosz Grohman, sekretarz NRA, uczestniczył 14 kwietnia br. w roboczym spotkaniu przedstawicieli Komisji Europejskiej z polskimi samorządami prawniczymi.

Samorząd radcowski reprezentował mec. Bartłomiej Tkacz - przewodniczący Komisji Praw Człowieka przy KIRP. Tematem spotkania było omówienie sytuacji związanej z praworządnością w ramach corocznego przeglądu stanu praworządności we wszystkich Państwach Członkowskich UE. Spotkanie zorganizowane było w ramach krajowych konsultacji poprzedzających przygotowanie sprawozdania Komisji Europejskiej na temat stanu praworządności w UE w roku 2021.

Spotkanie za pomocą platformy WEBEX odbyło się na poziomie technicznym i było prowadzone w języku angielskim.

Komisja Europejska zadawała szereg pytań zarówno o ostatnie uregulowania normatywne, jak i praktykę. W spektrum zainteresowania Komisji Europejskiej była niezależność prawników i omówienie mechanizmów ingerujących w tę niezależność, jak i kwestie naruszania tajemnicy adwokackiej. Komisja Europejska była szczególnie zainteresowana funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej SN i trybem jej procedowania.

Spotkanie podzielono na 4 bloki tematyczne:

1. Wpływ Izby Dyscyplinarnej SN na niezależność wykonywania zawodu i tajemnicę adwokacką.
2. Wpływ dotychczasowej reformy wymiaru sprawiedliwości w Polsce na wykonywanie czynności zawodowych.
3. Identyfikacja problemów wymiaru sprawiedliwości i co można poprawić.
4. Identyfikacja ewentualnych zagrożeń dla niezależności zawodowej i tajemnicy adwokackiej.

Adw. Bartosz Grohman w imieniu obu samorządów udzielał szczegółowych wyjaśnień, odpowiadając na liczne pytania przedstawicieli Komisji Europejskiej. Interesowano się zjawiskiem zwalniania adwokatów z tajemnicy zawodowej oraz zawieszaniem adwokatów w prawie wykonywania zawodu, jako środka zabezpieczającego w toku postępowania karnego.

Adw. Grohman na prośbę KE przywoływał przykłady działań, które adwokaci polscy sygnalizowali swoim samorządom, jako nieadekwatne i mogące sprawiać wrażenie, że Prokuratura usiłowała naciskać na obrońców, nierzadko podejmując próby formalnego eliminowania ich z prowadzonych postępowań. Padały też pytania o strukturę prokuratury i jej hierarchiczną konstrukcję. Komisja Europejska interesowała się zawłościami procedur cywilnych i karnych oraz ostatnimi nowelizacjami i wnikała w czas trwania postępowań sądowych oraz przyczyny zmniejszonej wydajności wymiaru sprawiedliwości.

Z danych samego Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że czas trwania postępowań sądowych się wydłużył, stąd padały pytania o zdiagnozowanie problemu w ocenie samorządów prawniczych. Adw. Grohman zwracał uwagę na istniejące i nawarstwiające się od wielu lat bóleczki, na koszty postępowania cywilnego - co dla wielu osób stanowi barierę zniechęcającą do wyboru drogi sądowej albo na takie kwestie, jak nadmierny formalizm postępowań, które obudowane kolejnymi wymogami przyczyniają się do rozciągania czynności stron w czasie. Padały prośby o opisanie przykładów rozwiązań, które nie sprzyjają szybkości prowadzenia spraw sądowych, a także o sugestie, co można by poprawić.

Pod koniec spotkania, Komisja Europejska prosiła o spisanie wszelkich spostrzeżeń i przedstawienie ich w terminie do końca kwietnia br.

Adw. Grohman zapowiedział, że oba samorządy zawodowe przygotują wspólne stanowisko, aby nie dublować argumentacji, usystematyzować i wzmocnić przekaz wystąpienia.

Ze strony Komisji Europejskiej udział w spotkaniu wzięli: Rafał Szyndlauer z polskiego przedstawicielstwa KE w Warszawie, Anna Kwintkiewicz z Sekretariatu Generalnego w Brukseli, Ines Paweronschitz, Rafał Wielądek i Tue Fosdal z Sekretariatu Generalnego KE.